

ANY V

NÚM. 220

BARCELONA 11 NOVEMBRE 1892

Higuera

Aixó es un tipo ideal
que á mes de la seva sal,
te hermosura que li sobra...
¡Deu meu! ¡si cayés la pobra
á mans d' algun concejal!

Copia fot. de A. Esplugas.

Un sach de verí

os havíam proposat no ocuparnos mes d' aquest desprestigiats Pepet que d' alguns días á aquesta part está cridant, tristament pera ell, la atenció pública; pero la seva baba verinosa derramada á doll sobre 'ls seus escrits, fá qu' agafém de nou la ploma, pera unir la nostra veu de protesta á la de totes las personas que, justament alarmadas pels incalificables actes de dit subjecte, han enraonat clar y ab enteresa al sentir-se per ell, que donar deuria tota classe d' explicacions y excusas, maltractats, desafiats, com qui diu, sense pensar en que la minyona pot surtirli respondona... pot ser massa.

Posem-nos en lo terreno de la lógica. Tractém aquest assumpto ab tota imparcialitat. ¿Y qué resulta?

Senzillament: qu' en Pepet va lograr ser concejal gracias als vots dels seus amichs ó á la condescendencia d' un conservador; y qu' un cop elegit, la seva conducta va ser irregular, inconcebible, enraonant d' un modo com á periodista y d' un altre com á *regirador*, fent lo mut moltas vegadas quan tothom esperava sentirlo parlar tan fort qu' arrivés á ensorjarse 'l Consistori.

La cosa es clara: si era bon regidor, devia ser mal periodista, y al revés.

Si era mal regidor, los seus administrats tenían dret á exigirli comptes de la seva gestió municipal; si era mal periodista, 'ls seus lectors podían increparlo durament per tot lo temps que 'ls havia dut miserablement enganyats.

Y si está plenament demostrat, com ho está, que 'l concejal deya una cosa y 'l periodista un' altra, ¿per qué 's queixa, per qué insulta, per qué desafia?

¡Que parli clar d' una vegada! Y si diu qu' abans de tot era *regirador*, se li exigirán las responsabilitats que li corresponguin, si aquestas existeixen; y 'ls seus lectors, pera evitarse lo calificatiu d' ignocents, usarán sols lo seu periódich pera embolicar monjetas ó cansalada, ó millor encare per passarsel..... per allí ahont vulgan.

Pero ell no ho dirá això. Comprén perfectament lo desastrós de sa cayguda, y abans de subjectarse á una confessió que 'l deixaria inservible, crida y s' esgargamella, sentant arguments descabellats y falsos, ab lo sol fi de fer creure als mes curts de gambals que ha sigut víctima de la seva bona fé.

Afortunadament 'ns trobém en un temps que 'l mes tonto es bò per bisbe, y 'l menos espavilat li contestará: ¡Te veol!

Las probas vindrán á apoyar las nostras afirmacions.

A la gran Ciutat de las Trampas ne 'l voldrán mes per *regirador* y 'ls llegidors del seu periódich, un cop acabadas aqueixas polémicas que sostenen la venda, serán únicament los individuos de la seva familia.

Ell tracta d' ignocents als lectors del diari qu' ab mes decidit empenyo li ha tret los drapets al sol; pero tots los que llegeixen lo qu' ell dirigeix, no sols no voldrán complarli, sinó que s' apartarán además de qui 'l compri, perque no 'ls digan que van ab malas companyias.

Aquest es lo cástich que 's mereix l' home que á mes d' olvidar-se de la noble missió de la Prempsa, en los moments qu' ha cregut de mes perill ha abandonat als seus companys de Consistori, als que ajudava en la

confecció del xafarranxo municipal, pera treurel si la pell desde las columnas del seu periódich.

¡Quin sócil!

¿Fins ara no las ha vistas totes las porquerias que denuncia?

Si pensa que carregant lo mort als altres deixa ben sentada la seva honradés, s' equivoca. Tenim reparat que las donas que menos tenen que perdre son las que declaman ab mes alta veu la seva puresa.

Y després de tot; si 'l cap de-colla de la Corporació en qué ha permanescut pacíficament durant un bon remat de mesos s' atemperava á las sevas indicacions y consells ¿de qué s' exclama? Si xanxullos y pastaradas s' han comés, no deu ser petita la part que n' hi correspongui.

Son tants los punts vulnerables que presenta lo pobre Pepet que per mes que procuri desviar los atachs que se li dirigeixen, ab arguments falsos y de mala lley, la forsa de la rahó y la vritat ha de sepultarlo per sempre mes.

Ell podrá censurar als que titulantse adelantats s' en van á Monserrat á picarse 'l pit; pero si reculavam uns quants anys potsé trobaríam sent director d' un periódich católich dels mes furibundos á un subjecte que en lletras de motllo sa bastant temps vé dihent mal de la religió y de tots los que á costa d' ella viuhén, y un cop enterats d' aixó ja no 'ns estranyaria qu' apadrinés á una novicia en l' acte de professar.

Ell podrá pregonar també en lletras de motllo la fraternitat; pero molts que l' han observat de la vora, están en la convicció de que com á rey absolut sería difícil trobarne un altre de millor.

Aquella mirada extranya, que s' aparta de la del qui li parla, revela ab claretat lo seu temperament.

¡Quin sach de verí!

LLICENCIAT VIDRIERAS.

¿QUI HO SAB?

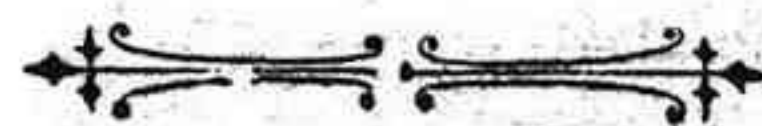
Primer feyas de modista;
despres feyas de guanterera;
pentinadora, gorrista...
Has sigut telefonista
y tambe bacallanera.
¡Quántas teclas has tocat!
Has fet colls y punys, y flors;
y si val á dir vritat
lo dia menos pensat
te veuré que fas... *senyors*.

LLUIS SALVADOR

Lance de honor

Jo conech un gran poítich
mes misteriós que un *narcólich*
que per un set estrambólich
va desafiar á un crítich,
sen lo crítich molt raquílich
y 'l politich antípatich
ab un arreglo simpátich
van fe se el lance póetich
y el poble esperán frenétich
va haverse de quedá estátich.

J. MIRALLES.

A UNA MARE

A la senyora P. B. J. ab motiu de la mort de son estimat fill F. J.

Al sapiguer que la mort
ha ferit sense pietat
al vostre fill, lo dolor
inmens de lo vostre cor
en lo meu ha ressonat.

Puig si be poch penso, encare
tinch mare, que es clar espill
de un amor pur y sens tara
y comprench lo que una mare
arriva á estimar á un fill.

Comprench, que la desventura
que sentiú en eix moment
es tanta y sense mesura
que ofegan al pensament
las onas de l' amargura.

Comprench que lo rossinyol
no tinga per vos cantadas,

ni lo dia raigs de sol,
ni frescor lo ventijol
ni lo camp flors matisadas.

Sent lo dol al goig esquiu,
res vos encisa ni alegra,
res al vostre entorn somriu
puig per vos, es tot tan negra
com lo torment que sentiú...

Quan en la crudel batalla
de la mort, restá difunt
vostre fill de un cop de dalla
cubriren ab sa mortalla
los fossers, dos cors en un.

Que si viva sou enca e
no es viure lo sufrir tant
ni es possible si 's repara
que puga viure una mare
lluny de un fill que estimá tant.

¡Compadesch vostre dolor!
així os 'guesiu compadit
quan me arrancareu del cor
aquella flama de amor
que may donaré al olvit.

Mes no mala voluntat
vos tinch, no per xo senyora,
la vostra infelicitat
tant lo meu cor ha afectat
que vejentvos plorar, plora.

¡Puig si be poch penso, encare
tinch mare, qu' es clar espill
de un amor pur y sens tara
y comprench lo que una mare
arriva á estimar á un fill!

JOAN DALMASES MONEFORT

¿DE BROMA?

UNA hora ó altra tots hi estém.
Ja pot ser l' home de més mal genit del mon:
ha de tenir ratets de brometa.

Es condició de la vida; un requisit necessari per' po-
guer fer anys.

Si nostre esprit no tingués aquets intèrvalos de na-
tural y franca expansió humorística, ningú envelliria.

Ara; n' hi han que ho están sempre de broma: á
n' aquets planyéulos: son uns infelissos.

Molts d' ells que bromejan contínuament sense sol-
ta, no ho están pas gens de broma; la professó 'ls va
per dins.

La broma expontánea surt del cor; la rialla ha de
neixer en l' arcoba dels sentiments.

Los que fan veure que son bromistas, fan riure de
mala gana. D' aquí provenen aquellas riallas que no
passan del coll á n' avall.

L' estar verdaderament de broma es lo que 'n dihém
estar de *filis*, de *llo millo*, de *llumanera*, etc.

Los que parlan mes fi 'n diuhen estar *inspirat*.

Y es perque, realment, quan s' está de broma surten
acudits y xistes que ni fets ab motllo.

Ab l' estar d' humor, qu' es lo mateix, passa que
molts fan gala de la seva gracia quan están més abu-
rrits, y altres quan los negocis los hi van bè. Aquets
últims no es estrany qu' estiguin inspirats.

Pero 'ls primers, que son 'ls que practican l' adagi
aquell: *A las penas, punyaladas*, son dignes d' admi-
ració, puig regularment fan broma ab la seva *péga* y
no 's fican ab ningú.

A mí 'ls que m' atipan son 'ls que, per fer brometa,
han de valerse del próxim; qu' es lo que se 'n diu fer
pagá 'l *pato*.

Aquets son aquells que segueixen lo ditxo: *Mitj mon
se fum del altre mitj*; pero ab molt mala sombra, per-
que acostuman á ser, tals bromistas, molt antipátichs
y burros; lo que 'n dihém *sébas*.

Aixís com l' estar de broma de quan en quan es hi-
giénich, l' estarho massa sovint es, com l' estarho sem-
pre, una gran desgracia; perque la formalitat se 'n
ressent.

No ho dich de broma, no.

PEPET DEL CARRIL.

TEATRO MUNT Y CIPAL

GRAN FUNCIO DE CAMAMA

1. Sintonía a...robadora sobre motius de *Lo robo de las Sabinas*.
2. La comedia robada del francés en tres fornadas de *passo*:

LA LLADREGADA

ab lo corresponent acompañament de palanquetas,
russinyols, claus falsas, mordassas y tot lo demés que
requereix lo seu com-se cal argument.

3. La pessa robada del inglés:

U' arròs de set fesomias

ó
n.º del 9.

Entrada á cop d' *esquilla* Per lo carrer d' A nalia.

LITOGRAFIA BARCELONESA

Ribera y Estany

5, Sant Ramón, 5. = Barcelona.

En dit establiment se fan tota classe de im-
pressions desde las mes senzillas á las mes lu-
xosas, ab sorprendenta rapidés y preus inve-
rossímils per lo económichs.

Tarjetas de visita ab cartulina superior.
Gran assortit de cromos de totas classes,
propis per' anuncis industrials, programas
de ball, menús, etc., etc.

Especialitat en carnets pera Societats.
En preparació elegantíssims dibuixos pera
felicitaciones propias pera las Pasquas de Na-
dal.

Veigis la última plana.

SOLOS DE VIOLON

—Casi me 'n convencerán de que ho faig molt ma-
lament.

Ferruccio

—Cregui, Sr. Pau, que ja estavam á la quarta pregunta...
—¡Proul vostés si que poden posarli un ciri á Sant Sufragi.

LAS CURSIS

OBRETAS!... Qui no 'n coneix alguna...

Magres, anémicas, pero vanitosas com si siguessin de familias reals.

Foran dignas de llàstima si no fossin tan cargantas.

Criticadoras, com neófits en literatura, no poden veure rés que 's bellugui que no hi clavin la seva fletxa.

Sembla que vulgan venjarse de la societat y, á falta d'altras armas, esgrimeixen las de la xismografia ab una trassa extraordinaria.

D'una hora lluny ja 's veuhen; duhen los sombreros fets á casa, aprofitant llassos y cintas qu' han fet deu ó dotze campanyas, y vestidas á lo Traviata, no hi ha funció d'arrós ó passeig públich que no 'l freqüentin ab una assiduitat febrosa.

Justificant aquell refrá castellá de *Dios los cria, etc.*, tenen una cort de gomosos *sui generis*, ridiculs com ellas, que las assedian per totes parts, formant la nota cómica de la societat moderna.

Lo gran, lo miraculós d'aquesta classe de donas, es que generalment no tenen hont caure mortas, y no deuen casi rés perque casi ningú 'ls hi fia.

Vostés 'm dirán: Donchs ¿de qué viuen? ¿Qué menjan?

¿Qué menjan? Rés, ó casi rés; si senyors... Després del camaleón, que diuen que 's manté del ayre, estich en la persuació que segueixen las cursis.

Jo conech una familia composta de mamá y dos nenas de 15 á 18 anys, á la que he tingut ocasió d'estudiar detingudament.

Lo foch, es article desconegut per complert en casa d'aquestas cursis. Lo més fret de la casa son los fogons, y lo mes calent l'ayguera.

Cada dos ó tres horas surt una d'ellas, generalment la mamá, y torna ab un llonguét y mitja presa de xacolate ó cinch céntims de llet, ó mitja unsa de formatje y s' ho parteixen las tres; y ab las mallas que 'ls rellisean dels llábis, encara mantenen un *llepacrestas* que no fa mes bullo qu' una rata de claveguera.

La Sra. Manuela, qu' aixís 's diu la mamá, fá *xarxeta* de ganxét, y cada quinze días la porta á un betas y fils de la Barceloneta, rebent en cambi uns dotze rals, poch mes ó menos; y las dugas noyas fan flors de paper pera xiulets de vidre; reunint entre las dugas, la setmana que treballan fort, fins quatre pessetas, que juntadas ab lo de la mamá forman un setmanal d' unass pessetas escassas.

Sembla que ab aquesta entrada no haurían de poder viure... donchs viuen, 's vesteixen, compran polvos, mantenen gos y pagan onze pessetas d' un pis com un cop de puny, al carrer de Vila-Vilá.

La Lluisa té relacions ab un gomós qu' es del *Centre Cómich Lírich-Dramátich* y l' han acostumat á que cada nit los hi porti una finesa, vgr., un parell d' unssas de formatje ó unass quantas pansas, ó un pessich de pinyóns, y diu la Sra. Manuela qu' encara que sembli que no, aixó l' ajuda molt.

Ara está boja de contenta perque sembla que 's vol dirigir á la Susagna lo fill del duenyo d' un Colmado, y la Sra. Manuela espera la petició ab gran ansietat.

Cada nit somnia llangonissas de Vich, formatje de Rocafort, y fins monjetas del ganxét que li agradan molt y no se 'n ha pogut fer un verdader tip desde la batalla d' Alcoléa hont li van matar l' espós d' una bala de canó al mitj del ventre.

Encare que lo marit de la Sra. Manuela era capitá no ha obtingut la paga de viudetat perque no era marit verdader del tot, pero ho hauría sigut després de la batalla; qu' aixís li havia promés ell.

Ella prou voldria contraure segonas nupcias y s' emperifolla tot lo que pot; puig encare que veu qu' es de vellut, diu que també son de vellut algunas actrius y fan papers de noya, sense considerar que la vida real no es lo teatro; y sols consegueix posarse una cara que fa riure fins á las ridículas de las sevas noyas.

Son tan orgullosas al mitj del seu estat indigent que dias passats deya una de las noyas que no li agradava anar lo dia de festa al Parque perque era plé d' artesans, y á mi mateix no 'm saludan si 'm troban per lo carrer ab lo trajo dels días de treball.

A Barcelona abundan las *cursis* qu' es un fástich.

En los espectacles gratis 's tocan; la Sra. Manuela ab los seus plansons no falta á cap.

Al saber la colissió del castell de foch del carrer de Cortes vaig corre á casa seva tement no s' haguessin trobat en lo xafarranxo.

Efectivament, al arriuar al pis, al dia següent de la catástrofe, vaig trobar á la Susagna y á la Lluisa que guardavan llit á conseqüencia d' haverlas magulladas ab las empentas, y á la Sra. Manuela fent xarxa á la capsalera ab un ull de vellut d' un cop de cadira.

Las festas d' arrós acostuman á pegar cossas.

Per xó, ja hi tornarán.

Ja varen dirrho.

SERRALLONGA.

AL PEU DEL FOSSAR

Aixís cap baix s' explicava al péu d' un fossa un casat; l' home més desventurat de sota la volta blava.

—Molt volguda sogra meva: crech que no li tinch de dir lo molt que á mi 'm fa sufrir la malvada filla seva.

Molts homes, d' un modo injust á las sogras maleheixen; jo no... puig si ells las coneixen jo no tinch semblant disgust.

Per lo tant, jamay renego de vosté, *mamá* estimada, y de gloria coronada que al cel sigui jo sols prego.

No li porto cap rencor perque sé que m' apreciava; ¡creguim! no li desitjava á vosté, com molts, la mort.

Mes penso, tocantme 'l cap: ¡si vosté no hagués nascut ella no hauría pogut ser la meva dona... y... ¿sab?—

I. CAMPRUBÍ NADAL

A una noya gironina

¡Qu' hermosa es ta cara!
 ¡Qu' ardentia ta vista!
 ¡Que roigs los teus llabris!
 ¡Ta boca que xical!
 ¡Tos nassos que monos!
 ¡Y tas mans que finas!
 ¡Tas trenas que rossas!
 ¡Tas galdas que ricas!
 Passant per la Rambla,
 de 'l bell Maig un día,
 vaig veuret, nineta,
 ó mes ben dit, ninfa;
 que tal nom es dable
 á la qu' es bonica
 com la mes hermosa
 bellesa divina.

De 'ls que 's paisejavan,
 vegí te seguian
 los ulls á dotzenas...
 mon cor ¡ay! glatia.

Al passá á ma vora
 —Hermosa—vaig dirte
 sens que la prudencia
 p'ogué conténirme:
 ¡ú, llesta passares
 y pica que pica,
 depressa, depressa,
 com perdiu que fía
 á sas débils camas
 sa preuada vida.

Molt prest no 't vaig veure;
 vas perdret de vista,
 pero... aixó ¿qué hi feya
 si en l' ánima mía
 hi estava grabada
 ta imatge divina?

Arrivá lo vespre,
 ab greu vaig partirne,
 y desde llavoras,
 d' ensá d' aquell día,
 estigasne certa,
 ho pots jurar, nina;
 per tot allá ahont passo
 consol trobo al dirne:
 «Las noyas mes bellas
 son las gironinas».

A. FERNÁNDEZ.

¡POR TU GRACIA!

Bella n' es la Paca,
 bella de debó,
 cap no n' hi ha més maca,
 ni ab cos tan bufó;
 gronxa que gronxeija
 son cos modelat
 al jovent mareja
 son tipo salat;
 gracia com sa gracia
 no n' hi ha cap mes,
 n' es l' aristocracia
 de tots los talérs.

Li diuhen xinxeta
 dels cors del jovent,
 sempre tan neteta
 n' eclipsa á la gent,
 ella n' es la reyna
 dels sarasus d' *esquitx*,
 tots los balls fa *feyna*,
 no 'n *puleix* ni mitj,
 ballant *maricanas*
 tant mohiment fá,
 que fa venir ganas...
 val molt mes callar;
 si ballant l' abraçsa
 algun jovenet
 no sab que li passa
 voltant tot distret.

Es la de més brillo
 tant ab al *andá*,
 com en dir l' *avillo*,
 com ab lo mirá;
 com dihent mentidas,
 com en fer sarau,
 com en *pendre midas*,
 com en fer un *trau*;
 en dur arrecadas,
 fent anar talérs,
 tant en da abraçsadas,
 com en da un revés;
 aixó ho sab ma cara,
 ella us ho dirá,
 puig li cou encara
 un que n' hi clavá.

P. COLOMER.

FABRICANTS

Tant si 'm creuhen com si no
 vull demostrá ab pochs instants
 que en lo mon, de fabricants,
 ne tenim á discreció.

Aquell cómich que ha de viure
 del teatro y pera fer riure
 apura tots los instants,
 ben be 'ns está demostrant
 que es tot ell un fabricant
 perquè fa *papers* distints.

Aquell tipo setmesó
 que vesteix ab perfecció
 y 's creu que anant elegant
 moltes donas fa pati;
 aquest ben clar se pot di
 que de *goma* es fabricant.

Si tens, lector, un company
 que 't segueix ab molt afany
 tant si corras com no corras
 perquè 'l convidis per tot,
 no duptis que aquest xicot
 es un fabricant de *gorras*.

Lo rector, pare ó confés
 que te mes de un feligrés
 que li besa la sotana,
 está demostrantnos que
 sens esser matalassé
 va fabricant molta *llana*.

Aquell que quan enrahona
 ell mateix ni se 'n adona
 que emplea varios minuts
 per dir un mot esguerrat;
 aquest pobre desgraciat
 sens esser llauné, fa *embuts*.

Lo xicot que 'l ná á l' escola
 cada día mes l' amola
 y s' escursa las setmanas
 fent festa quan li convé,
 es un fabricant també
 perquè ja sab fer *campanas*.

Demostrat queda ab alxò
 y repetesch lo de abans;
 que en lo mon de fabricants
 ne tenim á discreció.

J. STARAMSA

CURIOSITATS

Lo número quatre.

Quatre son las provincias catalanas.
 Quatre son las estaciones del any.
 Quatre son las parts de la gramática.
 Quatre son los colors de las rassas humanas.
 Quatre son los punts cardinals.
 Quatre son las darrerías del home.
 Quatre trimestres te l' any.
 Quatre son las virtuts cardinals.
 Quatre son las barras de Catalunya.
 Quatre rals fan una pesseta.
 Quatre eran las regiones espanyolas.
 Quatre son los partits monárquichs.
 Y quatre potas tenen tots los animals de pel.

UN A. VENDRELLENCH.

ACUDITS

Un gitano 's guanya la vida venent caballs y engan-
 nyant als compradors.

—Vosté m' ha enganyat (li deya un de aquets) me di-
 gué que 'l caball que 'm venía no tenía cap defecte y
 ara hi reparat que es borni.

—Home aixó no es cap defecte..... es una desgracia.

Estantse lo dia del seu sant en Joanet en una taula
 ab gran número de amichs que cantavan, enrahona-
 van y reyan, ab estrépit se aixecá y 'ls hi digué:

—Senyors un poch de silenci puig ab aquest escándol
 ni siquiera sab un lo que menja.

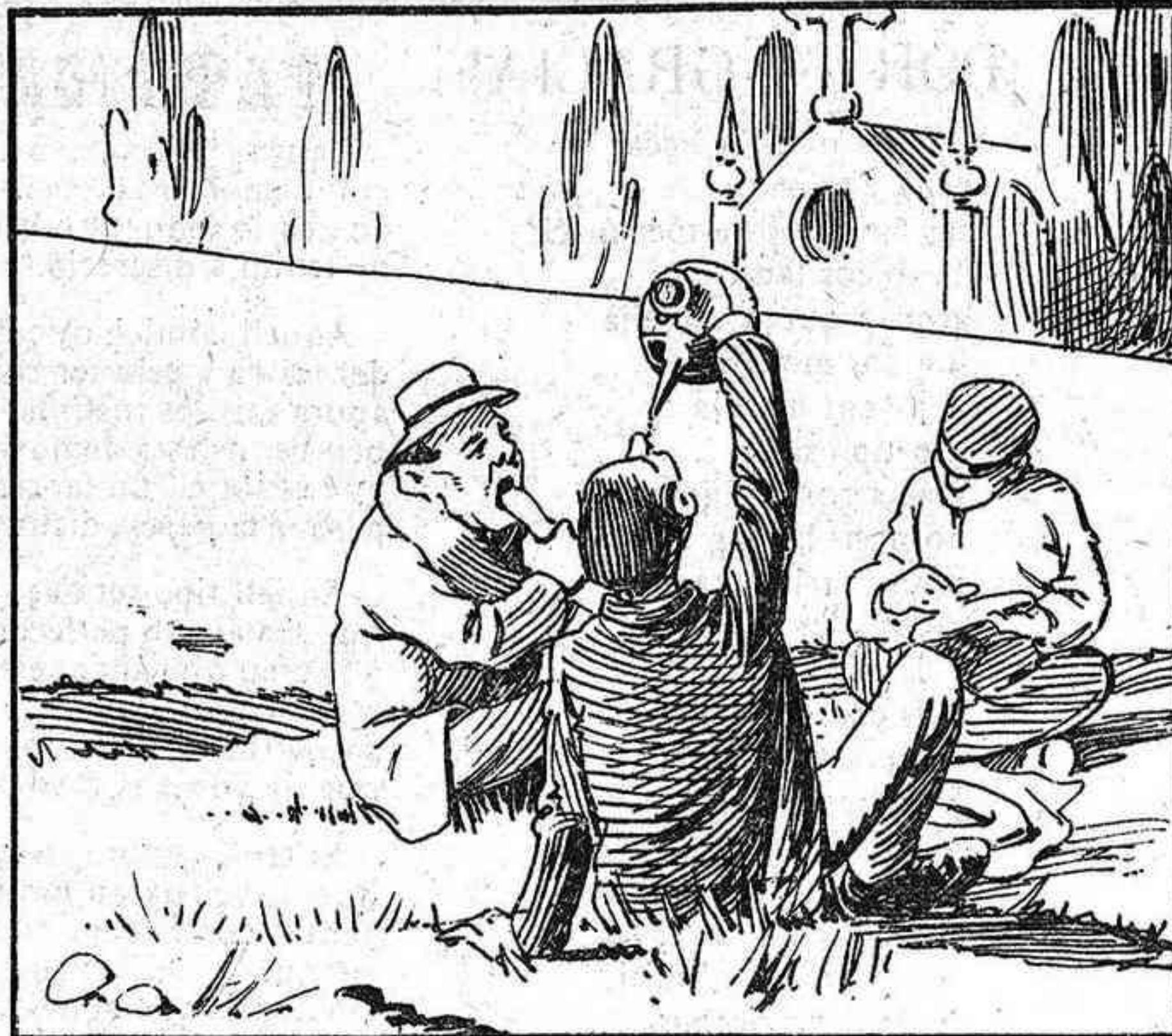
Dos amichs s' troban en lo carrer de Fernando.

—¡Hola Ricardo! ¿d' ahont vens?

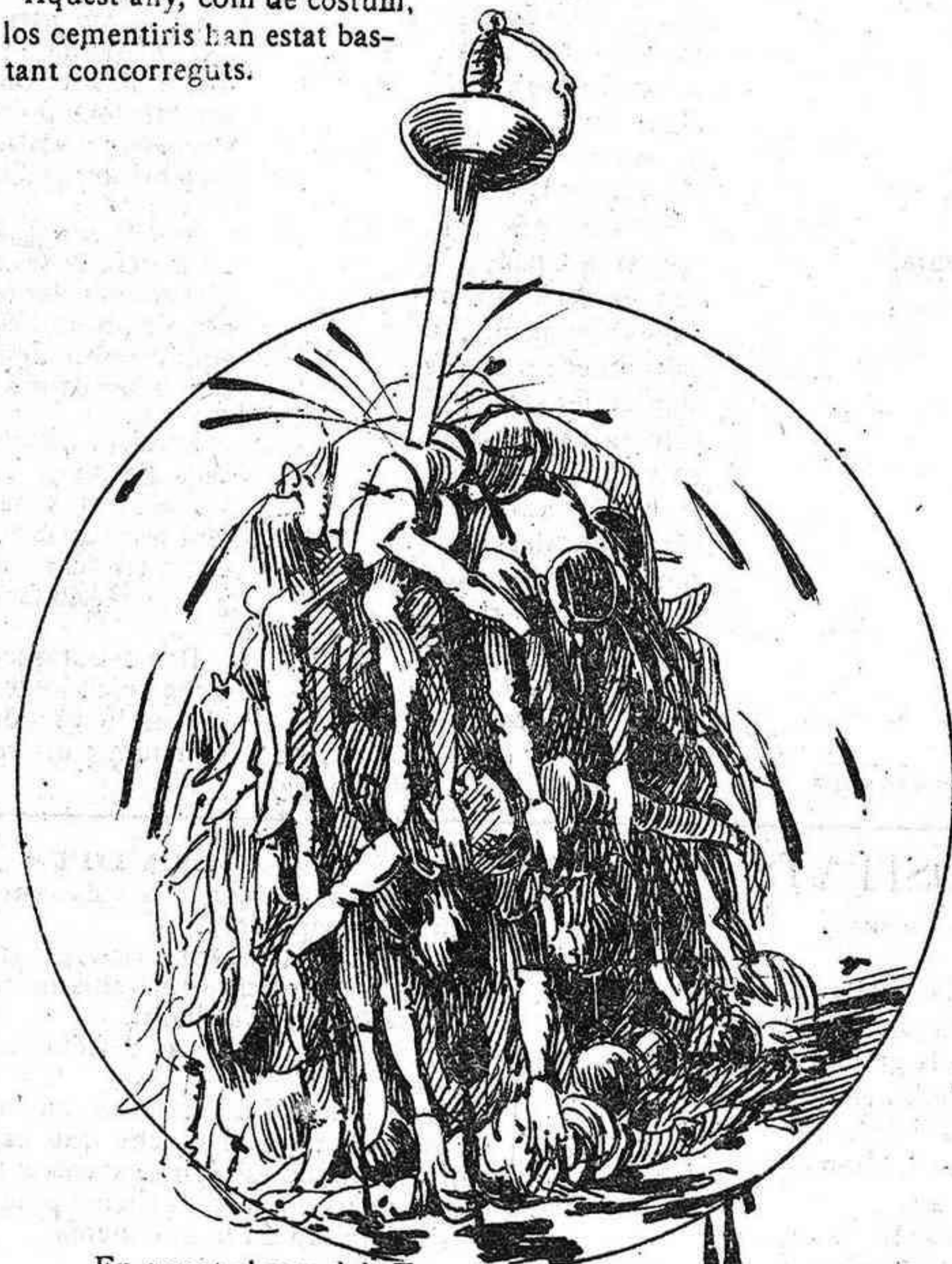
—De comprar un regalo per la sogra; demá es lo seu
 sant.

—¿Y que li has comprat?

—Un ninxo al cementiri nou. JOSEPH M.ª FELIU.

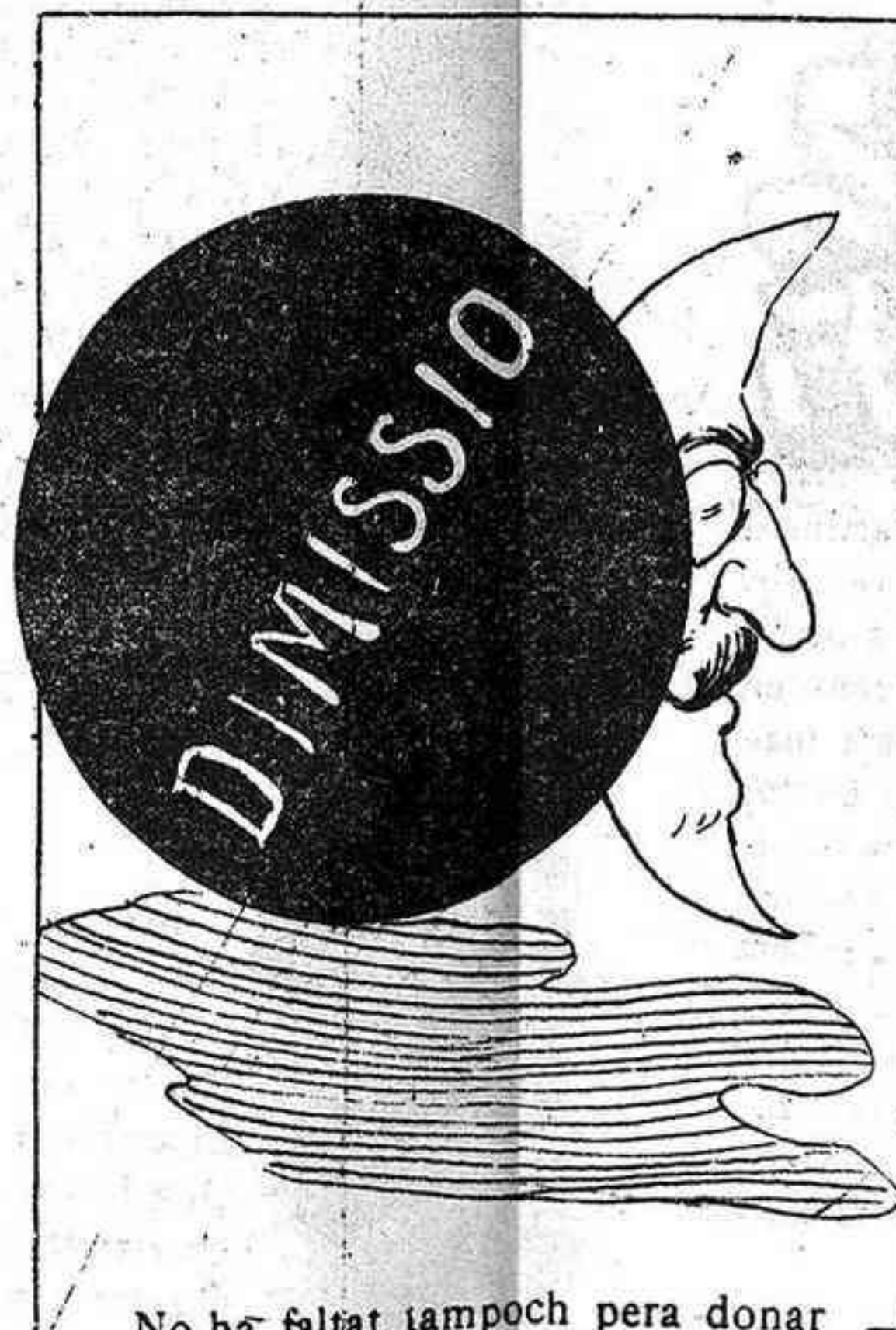
Aquest any, com de costum, los cementiris han estat bastant concorreguts.

En quant al ram dels Tenorios, aquí tenen los que El capítan va matar à la puerta de su casa.

Y no falta tampoch qui ha fet la gran castanyada.

No ha faltat tampoch pera donar variació à la cosa, un eclipse parcial de lluna... ¡lástima que no fos total!

Lo fret ha deixat sentirse, per lo tant, no es d' estranyar que hi hagi personas que busquin abrích.

PRINCIPAL

Ja s'ha retirat lo *Tenorio* y aixó ha sigut causa de que la Empresa á fi de no perdre la escullidíssima concurrència que ha frequentat aquest teatro, prepari estrenos, anunciantse pera avuy *El hijo de D. Juan*, última obra de Echeagaray y que á Madrid en l'any passat obtingué notable éxit, y pera la setmana entrant té ja en propòsit lo *D. Alvaro* ab tot lo decorat nou del reputat escenógrafo Sr. Fernández.

LICEO

Dissapte passat s'inaugurá, no habentnos sigut possible encar assistirhi, si be sabém de bona tinta que l'éxit de la nit sigué repartit pera la Sra. Arkel y 'l mestre Sr. Mugnone, que s'acreditá del just renom que té alcançat en Italia.

Procurarém en números successius donar coneixement á nostres lectors de las funcions que 's donguin en aquest teatro.

ROMEA

Van acabantse los Tenorios qu' han proporcionat magníficas entradas á aquest teatro.

Lo diumenje á la nit tingué lloch la representació de la joya del Teatro Regional *Senyora y Majora* qu' obtingué un perfect desèmpnyo. La pessa *La Castanyada* va fer trencar de riure (de fástich) á la numerosa y escullida concurrència qu' omplia 'l local.

S' anuncia pera demá divendres l' estreno de la última obra del Sr. Soler *L' infern á casa*. Veurém com anirá.

Desd' avuy torna á formar part de la companyia d' aquest colisséu lo aplaudit galan jove D. Ernest Fernández.

No faria mal l' empresa de comensar los ensajos de pessa nova pera quan flaqueixin *Las maduxaires*.

Lo problema de fer gent en los teatros queda resolt fent molts estrenos. Es probat.

NOVETATS

Argument sencill é interessant, bona versificació, xistes de bona lley, tochs de ma mestre; tot aixó y algo mes, conté *La Padrina*, comedia en un acte del Sr. Riera y Bertrán, estrenada dimars passat, valén á son autor lo ser cridat varias vegadas al palco escénich.

La obra no es escandalosament cómica com moltas de las que s' escriuben ara; fa gosar sens recorre á efectes de brotxa gorda, ni á epígramas pujats de color; es fina y exquisida; en resum, qu' es per agradar als que saben apreciar los menjars delicats.

Lo desèmpnyo molt be, tant, que no sabriam dir quin actor ho va fer millor, si 'l Sr. Oliva, de son paper de vell no hagués fet un tipo acabat.

Pera avuy está anunciat l' estreno de la obra trágica del reputat poeta D. Joseph Feliu y Codina, titulada *La Dolores*. La setmana entrant ne parlarem.

CATALUNYA

A fi de procedir á las obras indispensables en la definitiva instalació de llum eléctrica y preparar la nova companyia, estará uns quants dias tancat, si be per no perdre las entradas del diumenje s' obrirá en aquell dia ab lo indispensable *Rey que rabio*.

Se creu que á mitjos de la setmana entrant arribará l' empresari Sr. Molas ab la *troupe* contractada á Madrid, que junt ab la Sra. Abril, y Srs. Palmada y Jimeno, actuará fins á la festivitad dels reys.

CIRCO EQUESTRE

Retirada ja la pantomima *Colon*, s' anuncia una de nova titulada *Juan Garin en Montserrat*, qual estreno tindrà lloch á últims de la present setmana, habent debutat aqueixos últims dias entre altres artistas, Miss y Mr. Roffix, que se distingeix aquest per sos notables equilibris de forsa y resultant hasta malaguanyat lo temps que pert la miss Roffix en vestirse en son trajo propi pera Circo, ja que sos treballs son tan insignificants que podria ser substituïda per lo mes rudimentari mosso de quadra.

¡A no ser que cregui indispensable mostrar sas formas, qualitat que á bon segur no reuniria lo mes *cupido* de 'ls dependents!

UN CÒMICH RETIRAT

BIBLIOGRAFIA

Hem llegit *Wlandina Letzinska*, poema en prosa, publicat pera solemnisar lo segon aniversari de *La Reforma Literaria*, fundada en Barcelona per D. Manel Lorenzo D' Ayot, y confessém qu' hem disfrutat en sa lectura, la que no 's pot deixar després d' haverse comensat; tals son las condicions del citat petit poema, que recomaném de debó á nostres llegidors.

Hem rebut un atent B. L. M. de D. Antonio Corona Blasco, Administrador de Correos, gefe de la Provincia, participantnos l' haver pres possessió de son càrrech y oferintnos la seva cooperació en tots los assumptos relatius al servey. Remerciém l' envio.

«La societat «Fomento Martinense» de Sant Martí de Provensals, donará en las tardes y nits de 'ls dias 12, 13 y 14 del corrent en que celebra dita vila sa festa major, grans balls y concerts en los elegants salons de la referida societat, havent sigut ajustada pera 'l desèmpnyo dels programas la acreditada y aplaudida orquesta de Granollers «La Catalana.»

Agafantse ab una errada de caixa de *El Diluvio* que digué *rumiante per rocinante*, diu *La Campana de Gracia* (Concejala) que no sabia que los burros perteneixessin á la familia dels rumiants.

¿Con qué... familia?

Nosaltres haviam cregut que los rumiants formavan un dels catorze ordres de monodelfos en que los naturalistas solen dividir á los mamíferos.

¿Y lo seu Director es conceller del Alcalde?

Vaja, que 'l cambihi.

DIMISSIONS

—No sé perque has hagut de dimitir... tan be qu' anavas...
—Perque l' aixecarse *massa tip* de taula no es saludable.

—No sigas simple... no dimitas.
—Es que yo no me he llogat de niñero de la *rechidora*. ¿Lo tienes entés? ¿Cómo podemos prestar buen servey?

Ranasco

Sembla qu' alguns *gravats* menjats en LA TOMASA, han sigut restituïts en L' *Esquella*.

Han estat en caràcter.

La taula y la jibrelleta, (vas de nit).

¿Y l' anguila?

Desde 'l primer d' aquest mes actúa en aqueixa ciutat una Agencia Noticiera que porta per títol *Claret*. Forman part de sa redacció los coneguts escriptors Ricardó Claret, Ramon Ojeda, Fernando Laide, Gerardo de Ana y altres.

En un mal pentinat y contraproduhent article del Sr. Roca y Roca contra *El Diluvio*, diari que li ha posat las peras á quarto, l' articulista fá sapiguer al públich que no té fills.

Com si al mon li importés tres bledas que lo Sr. Roca tinga fills ó no 'n tinga, y com si fos tan estrany...

Las *vivoras*, los alacrans y altras *alimañas*, no arriban á dit extrém, pero sols engendran una vegada á la vida.

Rés... decrets de la sàbia y *previsora* Naturalesa.

A en Bosch y Fustigueras li donan un carmetlo de dotze mil duros l' any.

Y no volia dimitir?

¡Que burro!

Entre las *Ineses* del Tenorio del present any n' hi ha hagut alguna massa major d' edat que li hauria anat més *clavat* lo paper de Brígida.

En lo mon no hi podem ser dugas vegadas.

Repichs

Ab molt *sentimen* t'copiém las següents ratllas publicadas per nostre estimat colega, lo conseqüent setmanari *La Tramontana* en son últim número, pera que nostres lectors s' en prenguin lo que vulguin.

«Casi es pot ben dir que lo que més ha censurat la premsa independent de Catalunya del actual Ajuntament de Barcelona, es la conducta dels regidors republicans, que no sembla sinó que hagin anat á la Casa Gran pera ferse *els seus*... ó *els dels altres* millor dit, per lo que allí dintre ajudan á la xanxulleria monàrquica.

Y dels *regiradors* republicans lo qui se n' ha emportat més censuras per ara es el Sr. Roca y Roca, director de nostres apreciats colègas setmanals *La Esquella* y *La Campana de Gracia*, perque es cosa que desespera á molts veure el salero am que desde las columnas de tals periódichs, especialment el primer, censura al alcalde y al Ajuntament precisament el sindic de la propia corporació Sr. Roca y Roca, conceller àulic del alcalde y defensor en el consistori de totes las malas causas.

Fins ara no més s' havian conegut homes de duas naturalesas. El Sr. Roca y Roca va ja resultant á lo menos de mitja dotzena de *menas de maneras*.

Com á director de *Campana* y *Esquella* es un possibillista simpàtic y tot. Com á escriptor del periódich sagastí *La Vanguardia*, resulta un fusionista de déixaho anar. Com á regidor, un de tants de la *Uadregada* monàrquica, que diu la gent, am la circumstancia agravant de dirse republicà. Com á anticlerical, admireulo en *La Campana*, que de vegadas fins sembla empeltat de *tramontaneria*. Com á clerical apadrina germanas monjas, ni més ni menos que si fos redactor del *Brusi*.

¿Y aixó que a aquest proletari de la ploma no se li pot negar un regular talent! (1)

¿Com es que tenen de fer el tonto desacreditantse d' aquest modo per un plat de lletíes, quan si sapiguessin tenir independència podrian treure de sos talents (2), molta més honra y profit?

¿Aquest proletariat de la inteligencia, pera guanyarse la vida, resulta casi sempre molt més embrutit que l' obrer manual y poc il·lustrat!»

¿Qué tal la mostra?

¿No 'ls hi sembla que potser es qui n' ha tret la millor fotografia?

Escolti, Sr. Gerent de la vía del Nort: ¿que no son personas los maquinistas, fagonistas y demás empleats de la vía de Sant Joan de las Abadesas?

Se 'ns ocorreix aquesta pregunta perque hem presenciat lo *trasbordo* que s' efectua al traspasar lo riu Meder y las precaucions que s' adoptan en lo pont del riu Ter (propet á Mánlleu) y que vosté, sens dupte, no las creu necessarias pera los empleats ni tampoch pera la càrrega, com si aquesta no fos de ningú.

Per malas llengüas hem sentit dir que tot es sols una comedia que s' está representant ab colossal éxit pera profit de los accionistas del Nort y ab ribets de trágica pera los de la de Sant Joan.

Nosaltres no ho creyém y menos de persona tan amiga del próxim com es vosté, ó sino que ho diguin las empresas de periódichs setmanals.

Tallém de L' *Esquella de la Torratxa*, periódich dirigit per lo Concejal Sr. Roca y Roca, lo següent:

«Passa per la Rambla un subjecte lligat com un Cristo y, acompanyat dels Agents de l' autoritat. Una multitud considerable segueix darrera 'l pres.

—¿Qué ha sigut? ¿Qué ha fet?—pregunta un transeunt curiós.

«Y un dels que forman part del séquit, respon ab molta flema:

—«Res: l' han atrapat infraganti exercint de Concejal.»

Que deu voler dir en català: exercint de *lò qu' es* lo senyor Roca y Roca.

¿Volen rés més cínich, ó mes llonsa?

Se 'ns diu que en Torelló tenen un *monterilla* que sens dupte deu anyorar lo temps del Comte d' Espanya, ja que á causa de que fá algunas nits hi hagueren robos de mes ó menos importancia, ha donat l' ordre de que tots los establiments siguin tancats á las 10 del vespre multant als que infringeixin sas ordres ab cinch pessetas de multa y ab una, a's individus que s' atrapin sortint del local *insurrecte*.

¿No hi haurá ningú que s' aixequi en alsada al Sr. Governador civil de la provincia, pera ferli compendre que aquesta ordre no es mes que una arcajada?

Diu que lo Comandant de municipals de Sant Martí, junt ab un cabo, van clavar la gran pallissa á un pobre vigilant, y s' anyadeix que un municipal del nostre desenolat Ajuntament se va empendre á bofetada seca contra un jove en lo Pla de la Boqueria.

Aquesta gent á la *cuenta* no 's recordan de que la colla de 'n Tarrés, de fatal memoria, adoptava los mateixos medis, fins que 'ls va sortir la contraria, y va succehir... lo que va succehir.

Ja saben aquell refrán:

No hi ha temps que no torni.

Veyam si 'l senyor Escaler pagarà 'l pato ab las banderas. Que no siga tonto; si sab res que ho digui.

Ja coneix lo refrán: *Qui mes hi fa mes hi pert*.

Exceptuant *La Dinastia*, *El Diluvio*, *El Diario de Barcelona*, *El Suplemento*, *El Noticiero*, *El Diario del Comercio*, *El Mercantil* y altres; y *La Vanguardia* y *La Publicidad*, diaris aquets dos, amichs del Sr. Roca y Roca, tots los demás (¿ahont son?) han aprobat la conducta del dit Concejal. Vaja, tapa.

Ja fa be *El Diluvio* que ni se l' escucha.

1. Aixó es lo sucre de la purga.

2. Mes sucre

UNA SESSIÓ SECRETA

Jácara mitj en Caló y mitj en fret.

Darrera 'l camp de las Trampas,
al costat de can Teopretan,
mitj' hora de 'n Pagaimutis
y en lo poble de la Bleda

Hi ha la masia del Mico
mitx hostel y mitx taberna,
amparo de trinxeraryes
y refugi de mossegas.

Una nit de las passadas,
en ella, sessió secreta
tingueren uns quants de l' ampa
que á las unglas donan feyna.

La pandilla 's componia
de lo conegut Roquetas
pinxo mes tip de castanyas
que un manobra d' escudella.

Papioli-apaga ciris,
romancero de primera
que ha mes de tocar campanas
sab tocar totas las teclas.

Del Terch (alias) Ballarugas,
prototipo de los ternes
que si sab moure 'ls pinrés
los dátils no 'ls deixa enrera.

Émul en tirar pel roncu
de lo celebrar Tinyeta,
poguent darli per astucias
vint y nou á acabá á trenta.

Del Tort, faluga cridayre
qu' entremitj de las empentas,
per poguer pispar un parlu
li tenen que té esqueneta.

Del Despatxat, que pel timba
sab tirá ab tanta llestesa
que abans que vinga la Búl
ja ab la guila mercaleja.

Del Sastret que ab la estisora
vá al atracu sens conciencia,
y quant li demanan pantils
prén las midas de la estreta.

Del Heretje, pari-pinta,
ex-divendres de quaresma
que ha lograt ab l' arengada
omplí 'l cova de lluernas.

Y en fi, no cal dir que 'l Xato
Porcunias, Titó y Mesllebra
eran la part culminanta

de tant escullida trepa

A falta de Consistori
estavan en la bodega
assentats sobre bujolas
per no haverhi cap banqueteta.

Després de apurar tots junts
sis barralons de barreija,
mitja bota del Priorat
y quatre vuytens d' Alella

Aixugantse los bigotis
ab la punta de la llengua,
en Roquetas va aixecarse
altívol si be fen esses

Y allisantse los cabells
com si 's volgués fer la clenxa,
prengué la paraula aixís
no trobant res mes que pendre.

«Amichs y companys de l' urpa,
tots plegats sou uns pasteras
y per vostra mala sombra
dignes d' ingressá á Vaspella.

Ahont s' esvist fe 'l rap d' un modo
tan descarat y depressa,
que per no demanar tanta
fins feu ús de las lluentas?

¿No sabeu qua haventhi bronca
se ha de obrar ab sutilesa,
puig pot resultá un fiasco
portarho per la tremenda?

¿Tal vegada no os fan pòr
las denuncias de la prempsa
y 'l tol-le tol-le d' aquells
que saben las vostras tretas?

Lo qu' es jo, amichs, me retiro;
desd' ara 'm declaro en huelga,
Qui mes hi fa més hi pert,
no vull que per altre 'm prengan...

—¡Alto aquí!—respongué 'l Tort,
tenia per cosa certa
que ets un chamuller, pero
tan cubero no m' ho creya.

¿Segons has parlat, vergonya
te dónas de perteneixe
á la nostra banda? ¡Bravo!
¡Feuli pas á su excelencial!

¡Deu me valgui, jesuita!
que ab la ira que m' alenta,

si á la fila t' arrivava
d' un pinyach te la desfeya!

¿No has granujat com nosaltres?

¿No has fet la busca per l' estra?

¿No has atracat á tot' hora
als peijols y á las sumeras?

¿No has arramblat tot lo sornu
dels cartams en hipotecas?

¡Gracias als bocoys de marras
no tens lámara per vendre?

Donchs ¿per qué fas tants bolados?

¿Per qué 'ns maltractas y renyas?

¿Per qué en l' hora del perill
t' escamas y sols nos deixas?

—Massa qu' está vist perque
—parlá 'l Sastret— com que menja
per dos conductos, té pòr
que l' un se li embussi. —¡Pela
jugo, —cridá 'l Despatxat—
que no ha sortit de sa clepsa
la idea de darnos pota...

—Qu' ha d' haver sortit—L' Heretja
contestá—prou sè de qui...

—¿De qui?—D' un que vén L' Esquella
que pel ganyip y la borda
li afluixa algunas cireras.

—¡Grasnós! Y qué os fá á vosaltres
Va cridar fet una fera
en Roquetas, sospitant
que se 'l rifavan de veras.

—¿Que 'ns importa? Res y molt;
respongueren los mossegas.

—¡Si ets de l' ampa com nosaltres
dóna al atarots gardela!

—Mes, ell, vejentse agredit,
posá má á la ferramenta
y cregut de serlos pòr
plantá cara als seus colegas.

Pero aquets, que ja 'l filavan,
descalsantse las llaugeras
l' embestiren ab tal ira
que si no guilla 'l reventan;
resultant d' aquest bullit
que avuy l' infelís Roquetas
ni té crédito en la Plassa,
ni crédito en la Taberna.

—Si ets de l' ampa com nosaltres
dóna al atarots gardela!

—Mes, ell, vejentse agredit,
posá má á la ferramenta
y cregut de serlos pòr
plantá cara als seus colegas.

Pero aquets, que ja 'l filavan,
descalsantse las llaugeras
l' embestiren ab tal ira
que si no guilla 'l reventan;
resultant d' aquest bullit
que avuy l' infelís Roquetas
ni té crédito en la Plassa,
ni crédito en la Taberna.

—Si ets de l' ampa com nosaltres
dóna al atarots gardela!

—Mes, ell, vejentse agredit,
posá má á la ferramenta
y cregut de serlos pòr
plantá cara als seus colegas.

Pero aquets, que ja 'l filavan,
descalsantse las llaugeras
l' embestiren ab tal ira
que si no guilla 'l reventan;
resultant d' aquest bullit
que avuy l' infelís Roquetas
ni té crédito en la Plassa,
ni crédito en la Taberna.

P. P.

Aclaració de algunas paraulas en caló contingudas en aquesta JÁCARA.—Ampa, Pillería—Terne, Pinxo—Pinrés, Los peus—Dátils, Los dits—Tiran pel roncu, Obrir lo calaix—Parlu, Relloixe—Timba, Joch—Guila, Moneda—Mercaleja, Negocia—La Bul, Justicia—Pantils, Pantalón—Estreta, Armilla—Lluernas, Pessetas—Vaspella, Presiri—Las lluentas, Las navajas—Bronca, Escándol—Chamuller, Xarrayre—A la tremenda, A la forsa—La busca per l' estra, Buscar per menjar—Peijols, Pagessos—Sumera, Senyora—Sornu, Or—Cartams, Tontos—Lámara, Plata—Dar pota, Dar un xasco—Ganyip, Menjar—Borda, Casa—Cireras, Moneda de 5 duros—Gardela, Figa—Ferramenta, Armas—Llaugeras, Espardenyas—Guilla, Fuig—Grasnós, Xarray es.

POSADA DE COLON

(Antiga de la Plata)

A CÀRRECH DE

JOAN VILÀ

Rambla de Sta. Clara, n.º 1.—VICH

En aquest nou establiment hi trovarán los senyors
passajers totas las comoditats; ja que posseheix ele-
gants y espayosos menjadors.

Se serveix á la carta y á cuberts.

Se admeten encarrechs pera Manlleu, Roda, Sant
Juliá de Vilatorra y Tona.

CORRESPONDENCIA

Anirá: Camamilla, Moskari, Cin-ko-ka, J. Miralles,
B. Duran, Emulap, Guillém Torres, K Ralté, B. Llorens,
Revoltós.

Algo de: J. Mayol, A. Punsoda, Mr. Eugon.

Manel del Tranvia: No tenia vosté mala ullera ahir ves-
pre! es un acudit que ja te amo fa anys.

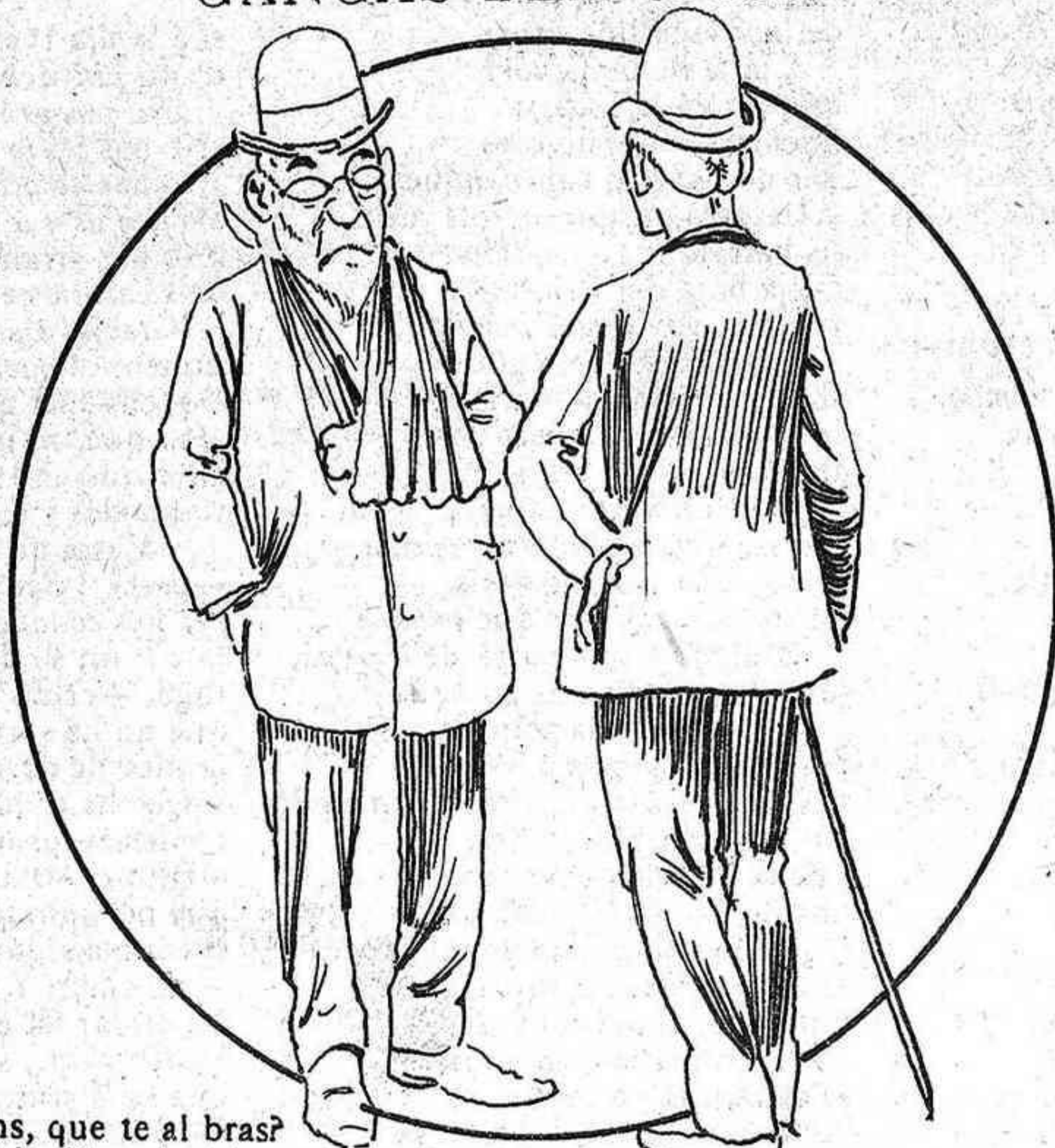
M. Pastell: Vagi enviant los fragments del article; si quan
lo tinga llest 'ns fa 'l pés, lo publicarem ab la seva firma.
Per ara sols li dirém qu' anomena massa pobles. A nosal-
tres 'ns agradaria que pensés sols ab los mes notables ó
que s' ho mereixen.

Pep Galleda, No estigui tant impacient. Pensi que hi ha
mes aias que llangonisas y en la secció de sos treballs hi ha
de haber puesto per tothom.

J. M. Feliu, id-id-id.

Lo demés no 'ns fá, dispensin.

GANGAS DEL OFICI

—¿Y donchs, que te al bras?
 —Res; fent lo *Tenorio* á la torre, 'n Pau que feya de *Mègia*, 'm va punxá.

PERA LAS PRÓXIMAS PASQUAS DE NADAL

s' está confeccionant un notable assortit de **TARJETAS-CROMO** propias pera felicitacions de

Serenos, Vigilants, Mossos de Café, Perruquerías, Fondas, Carters, Repartidors, Forners, Lampistas, Sabaters, Manyans, Carboners, Escombriayres, etc., etc.,

en la sens rival **LITOGRAFIA BARCELONESA** de Ribera y Estany, situada en lo carrer de **SANT RAMON, NÚM. 5.**

PREUS SENS COMPETENCIA

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Per los camps de *tersa-quinta* caminava un jorn d' estiu, d' aquells que *dos hu* lo sol ab un foch intempestiu, quan de sopte, veig sentada, sota d' un *dos* molt altiu, una noya molt bonica que *Total* de nom 's diu; la qual joganera estava ab un *hu* de cap molt viu que lo comprá en *dos darrera* qu' es un poble molt actiu de la regió aragonesa que rega l' Ebro, 'l gran riu. Després de dirme, joyosa, que al cor sentia un caliu, una mitja *prima-cinch*

me doná, que pel plantiu trobá ella, y que sens dupte, fou treta del *dos* altiu.

RAMIRO BALCELLS.

GEROGLIFICH

100 —
 LXXVI = á
 24 y XXIV
 + 76 = C

LL. GUIZÁN GRAHIT

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

Logogrifo numérich.—*Gerónima*.
 Trenca-caps.—*Gracia*.—*Manresa*.—*Reus*.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUISTRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pla
Cuba y Puerto Rico id.	2 "
Extranger id.	2'50 "
Número corrent.	0'10 "
" atrassat.	0'20 "

NOTA—Tota reclamació podrá dirirse á la Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Ramón, n.º 5, LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Ramón, 5.—Barña